

ВШАНУВАННЯ ГЕРОЇВ БАЗАРУ

19 листопада 2017 р. в с. Базар Народицького р-ну Житомирської обл. при підтримці Міністерства молоді та спорту України, Управління сім'ї, молоді та спорту Житомирської облдержадміністрації, органів місцевого самоврядування, політичних партій та громадсько-політичних організацій відбувся Всеукраїнський патріотичний фестиваль «Герої Базару», присвячений 96-й річниці II-го Зимового походу вояків Армії УНР та пам'яті 359-ти розстріляних тут полонених українських козаків – учасників походу.

Після прибуття учасників цього велилюдного заходу із багатьох міст, селищ, сіл України та гостей із Польщі (прибуло близько 500 осіб) об 11-ій годині біля меморіалу пам'яті Героїв Базару розпочався мітинг-реквієм, потім відбулися молебень та панахида, виступи кобзарів і лірників. На мітингу були присутні представники органів влади та місцевого самоврядування, науковці, місцеві жителі та учні Базарської школи, члени та прихильники політичних партій і громадських організацій, зокрема ВО «Свобода», ВГО «Спілка офіцерів України», КУН, ОУН, «Карпатська Січ», ОУН(д), ГО «Сокіл», Об'єднання українок «Яворина» та ін., курсанти та ліцеїсти військових навчальних закладів, військові реконструктори та представники громадськості.

У своєму виступі староста с. Базар Олександр Бутько подякував усім

присутнім та наголосив, що такий захід варто зробити щорічним, оскільки події тієї вже далекої доби нагадують новим поколінням українців, як виборювалась свобода і незалежність рідної землі.

Єпископ Житомирський і Овруцький УПЦ КП Паїсій відслужив панахиду за загиблими вояками – учасниками II-го Зимового походу – та всіма, хто загинув за волю України.

Голова Житомирської облдержадміністрації Ігор Гундич зазначив, що перший пам'ятник меморіалу Героям Базару відкрили 6 серпня 2000 р., сучасний меморіал буде і надалі розширюватись і впорядковуватись, а в обласному бюджеті буде передбачена стаття видатків на його утримання в належному стані.

Голова Житомирської обласної ради Володимир Ширма сказав, що в області вже відкрито більше 10-ти пам'ятних знаків воїнам Армії УНР і УПА. Нещодавно в Житомирі відкрили пам'ятник Івану Огієнку, а 27 жовтня цього року – Олегу Ольжичу.

Колишній політв'язень Василь Овсієнко у своєму виступі детально розповів про передумови, початок, перебіг та закінчення II-го Зимового походу і зазначив, що хоча з військової точки зору цей похід закінчився поразкою, але морально українські вояки перемогли і своїм подвигом показали майбутнім поколінням борців за волю України, як до останнього подиху залишатися вірним великій меті – виборювати кращу долю своєму народу і захищати державну незалежність своєї Вітчизни. Також на мітингу виступили перший заступник ВГО «Спілка офіцерів України» полковник Олександр Сушко, керівник Житомирської обласної організації ВО «Свобода», керівник фракції цієї партії в облраді Сидір Кізін, голова правління ГО «Українська ініціатива» Юрій Костенко, ліцеїст військової школи-ліцею ім. Івана Богуна Володимир Левік, представники Товариства «Чорних запорожців» у Польщі (нащадки вояків цієї військової частини Армії УНР, які після переходу останньої в листопаді 1920 р. на територію другої Речі Посполитої залишились проживати в цій державі) Наталка і Петро Кіхи, голова КУН Степан Брацюнь та інші учасники.

На концерті-реквіємі вшанування героїв Базару виступили бандуристи Василь Лютий, лірник Михайло Хай, кобзар Святослав Силенко, керівник гурту «Хорєя Козацька» кобзар Тарас Компаніченко.

Відродно відзначити значну кількість присутніх на заході представників українських військових структур: військовослужбовців Збройних сил України, курсантів Військового інституту КНУ імені Тараса Шевченка, ліцеїстів Військової школи-ліцею ім. Івана

Богуна, інших військово-навчальних закладів. На початку і після закінчення мітингу-реквієму у виконанні військового оркестру лунав Державний гімн «Ще не вмерла України...» та прозвучав триразовий салют з автоматичної зброї, яким вшанували загиблих українських воїнів.

У рамках фестивалю в приміщенні Базарського навчально-виховного комплексу «ЗНЗ I–III ступенів – ДНЗ» за участю науковців-істориків, краєзнавців, учителів, артистів, реконструкторів, учнів місцевої школи та всіх небайдужих відбувся історичний диспут на тему «Другий Зимовий похід Армії УНР – спроба відновлення української державності», присвячений 100-річчю Української національно-демократичної революції 1917–1921 рр.

Вела захід к.і.н., старший науковий співробітник відділу історичних студій Науково-дослідного інституту українознавства МОН України Тетяна Швидченко.

Режисер фестивалю, керівник мистецького об'єднання «Глечик» та гурту «РоліКарп» Валерій Гладунець зазначив, що такі фестивалі мають велике значення для патріотичного виховання дітей та молоді і було б доцільно проводити їх і в майбутньому.

Сидір Кізін у своєму виступі сказав, що планує надати власні кошти на консервацію, а в майбутньому і відбудову покинутого, але ще добротного будинку, що знаходиться неподалік меморіалу. В цьому будинку планується розмістити музей, присвячений II-му Зимовому походу.

Науковий співробітник відділу історичних студій НДІУ Сергій Губський розповів про військово-політичну ситуацію для уряду й Армії УНР в еміграції в

1921 р., продовження боротьби за незалежність України, повстанську боротьбу в захоплених більшовиками українських землях та підготовку, власне, цього збройного виступу, який планувався ще влітку, але з ряду причин був здійснений тільки в листопаді. Промовець зазначив, що коли ми говоримо про історичні події, зокрема про події Української революції 1917–1921 рр., досліджуємо їх перебіг, причини та наслідки, маємо це робити неупереджено й об'єктивно.

Олександр Стець, представник Т-ва «Чорних запорожців» з Перемишля (Польща), нащадок українського вояка з цього військового формування Армії УНР, розповів про долі деяких колишніх українських вояків та цивільних, які опинились в еміграції в Польщі.

У виступі Василя Ільчишина (с. Вороньків Бориспільського р-ну Київської обл.), представника Товариства «Чорних запорожців» з України, йшлося про деталі бою Вороньківської сотні Армії УНР з більшовицьким військом на р. Трубіж 4–5 лютого 1919 р., долі місцевих вояків, перешкоди, які вже в незалежній Україні чинились колишнім компартійним керівництвом району та села вшануванню борців за волю України у Воронькові.

Відомий український етномузиколог, д-р мистецтвознавства, завідувач відділу етномузикології Ін-ту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України, професор кафедри музичної фольклористики Національної музичної академії України ім. П. Чайковського Михайло Хай у своєму виступі виокремив велику роль мистецтва, зокрема

народної пісенної творчості, для зміцнення національної свідомості, збереження історичної пам'яті народу. Потім М. Хай у супроводі ліри виконав декілька пісень. Також у мистецькій частині диспуту виступили музикант Костянтин Гай та кобзар Тарас Компаніченко з гуртом «Хорея Козацька».

З 17-ої до 21-ої години на головній сцені фестивалю (Центральний майдан, вул. Шевченка, 98) відбувся концерт-реквієм відомих українських музичних колективів: «КораЛЛі», «PolіКарп», «Хорея Козацька», «Тінь Сонця». Присутні на концерті як гості, так і місцеві жителі мали чудову нагоду почути прекрасні музичні твори.

Захід було проведено на виконання указів Президента України від 12 червня 2015 року № 334 «Про заходи щодо поліпшення національно-патріотичного виховання дітей та молоді», від 13 жовтня 2015 року № 580 «Про Стратегію національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016–2020 роки», від 22 січня 2016 року № 17 / 2016 «Про заходи з відзначення 100-річчя подій Української революції 1917–1921 років», постанови Верховної Ради України від 23 лютого 2017 року № 1908-VIII «Рекомендації парламентських слухань про становище молоді в Україні на тему: «Ціннісні орієнтації сучасної української молоді», розпорядження Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2016 року № 898-р «Про затвердження плану заходів щодо національно-патріотичного виховання молоді на 2017 рік».

Сергій ГУБСЬКИЙ
науковий співробітник
відділу історичних студій НДІУ